

Omarbetningar i förslaget till ny vision utifrån kommunfullmäktiges temadiskussion

Inledning

Demokratiberedningen har med hjälp av kommunens konsulter i arbetet, Tomas Stavbom och Toni Jonsson på Regionförbundet, gjort vissa omarbetningar av förslaget till ny vision för Tierps kommun.

I definitionen av en vision står att den ska vara unik och särskiljande. När det gäller en vision för en kommun upplever många att visionerna inte skiljer sig åt, utan att de flesta skulle kunna gälla för flera kommuner. Det stämmer att innehållet i stort, som t ex företagsklimat och boende, är detsamma för många kommuner. Men sättet det beskrivs på och hur man tar sig dit, är unikt för varje kommun. En annan kommun hade kommit fram till andra val av nyckelord, andra vinklingar och andra lösningar.

Det förslag till vision som kommunfullmäktige temadiskuterade togs fram genom en lång och omfattande process. Visionsarbetet inleddes med en workshop med fullmäktiges ledamöten. Utifrån denna, dokumentation från tidigare dialoger (i bl a bilden av Tierp, bostadsförsörjningsplanen och besöksnäringsseminarier), resultaten från SCBs medborgarundersökningar, kommunens översiktsplan, mål och policys m m togs ett underlag fram. Underlaget användes i de omfattande medborgardialoger som genomfördes under våren 2015. Utifrån medborgardialogerna omarbetades underlaget till ett förslag till ny vision. Detta förslag speglar väl allt som framkommit i dialogerna. I sakens natur ligger att ett dokument som detta är en kompromiss av många viljor och därför kan det inte förändras i grunden.

I detta dokument redovisas vilka förändringar som demokratiberedningen gjort i förslaget till beslut utifrån de synpunkter som framkom i temadiskussionen i kommunfullmäktige 2015-06-09.

Synpunkter på tempus

I diskussionen framkom motstridiga åsikter runt tempus i texterna. Demokratiberedningen har diskuterat tempus med Tomas Stavbom och Toni Jonsson på Regionförbundet:

- ”Visionsrutan” ska skrivas som ett framtida minne, dvs som om vi redan var där. Det innebär att ”är” och presensformer används.
- Arenatexterna är idéer om vad som ska göras (de är inte visionära) och skrivs därför med ”ska” och ”måste”.

Rutan med visionstexten

KF hade delvis motstridiga åsikter om de tre raderna. Vissa tyckte att allt var bra, några att allt ska skrivas om, andra att delar som omformuleras. Demokratiberedningen har fått som råd att i visionstexten inta tappa bort nyckelorden från all input. Det omarbetade förslaget har kommit fram genom att väga samman synpunkterna och förslagen på nya formuleringar med nyckelorden som framkommit i dialogerna.

Visionens konkretiserande i tre arenor

Vid temadiskussionen framkom några synpunkter på att vissa områden kan betonas mer respektive att de saknas. Det gällde följande områden:

<u>Område</u>	<u>Kommentar</u>
Barnperspektiv	Handlar om FN:s konvention om barns rättigheter. Under framtagandet av visionen har barnen och ungdomarna i hög grad kommit till tals. I visionen nämns inte barnperspektivet som ord, däremot tar arenorna upp bra uppväxt, bra möjligheter, delaktighet och trygghet. En omformulering har gjorts i 2:a stycket under livsarenan: ”Föräldrar <u>och barn</u> ska känna sig trygga och veta att ~~deras barn~~ <u>barnen</u> får bästa möjliga start i livet i Tierps kommun.”
Hälsa	Hälsa nämns inte som ord. Begreppet hälsa handlar om fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Flera aspekter av detta tas upp under arenorna. Livsarenan tar upp rikt liv, god omsorg, inkludering, delaktighet och ett samhälle där man bryr sig om varandra. Utvecklingsarenan tar upp möjlighet till ett gott liv och ett hållbart samhälle där besluten vägs mot dess påverkan på den ekonomiska, ekologiska och sociala utvecklingen.
Kust	Kusten är en del av det geografiska läget och har betydelse både för livsarenan (boende och naturvärden), affärsarenan (besöksnäringen) och utvecklingsarenan (attraktiva boendemiljöer). Hur kommunen tillvaratar möjligheterna med kusten blir en mer verksamhets-specifik fråga.
Landsbygd	Landbygdens betydelse kommer fram i visionsrutan och

	framhålls också under utvecklingsarenan (attraktiva boendemiljöer), livsarenan (starka natur- och kulturvärden, möjligt att växa upp, bo, driva och utveckla företag i alla delar av kommunen) och affärsarenan (ekoturism, kulturmiljöer och cykelleder).
Kultur	Kulturbegreppet har skiftande innehåll och är stort till sitt omfång. I visionsskrivningarna tar livsarenan upp att kulturvärden behöver tillvaratas och föreningslivets stora betydelse. Affärsarenan tar upp kulturmiljöernas vikt för besöksnäringen.
Räkna upp alla grupper i definitionen av livsarenan	I livsarenan nämns inga specifika grupper utan den handlar om hela livet från barndom till ålderdom. Formuleringarna handlar om människorna i kommunen i stort. Det finns en fara med att börja räkna upp grupper, eftersom det alltid finns någon som inte känner igen sig i någon grupp.
Kommunens olika delar kan blomstra utifrån sina förutsättningar, med en stark centralort som stöd. Goda lokalsamhället.	Den exakta ordalydelsen finns inte, men däremot tar livsarenan upp betydelsen av att hela kommunen utvecklas och att det ska vara möjligt att driva och utveckla företag i alla delar av kommunen. Utvecklingsarenan tar upp vikten av att vi blir fler kommuninvånare eftersom det ger underlag för fler företag, fler arbetstillfällen och bättre offentlig och kommersiell service. Det goda lokalsamhället beskrivs under livsarenan men också under utvecklingsarenan.
Valfrihet	Valfrihet kan som begrepp användas i många sammanhang. I den politiska debatten har ordet oftast använts i konkreta frågor och då som en väg för att uppnå målet. I visionen beskrivs hur invånarna vill att framtiden i kommunen ska se ut. Hur visionen nås måste bli en fråga för partipolitiken.

I övrig kom förslag på några ändringar i texten.

Livsarenan:

- 2:a stycket: ”Ungdomar ~~måste klara~~ har minst gymnasieutbildning ... ” (alternativt något om miljö som ger lust att lära)
Kommentar: Ändringen till ”har” är gjord.
- Sista stycket: ”Det ska vara möjligt att starta, driva och utveckla företag, studera på distans, växa upp och bo i alla delar av kommunen.
Kommentar: ”utveckla” har lagts till. Delen om att starta företag finns med under affärsarenan.

Affärsarenan

- 1:a stycket: ”Tierps kommun ligger ~~mitt~~ i en av Europas mest attraktiva storstads- och kunskapsregioner.”
Kommentar: ”mitt” är struket.

- Synpunkter på att 1:a stycket är för mycket av en beskrivning respektive en strategisk del.
Kommentar: Texten tar upp en stor fördel kommunen har i och med sitt läge. En fördel som kommunen behöver ta tillvara på och utveckla. För att förtydliga ändras texten till följande:
”Tillväxten i Gävle och Uppsala skapar möjligheter för Tierps kommun att växa och blomstra. Närheten till dessa städer och Stockholm ger kommuninvånarna tillgång till över en miljon arbetstillfällen. Med 60 minuter till Arlanda är steget ut i världen kort. Tillgängligheten och kommunikationerna, både fysiska och digitala, ska måste därför vara utmärkta.”
- 2:a stycket, synpunkt på att texterna om små och stora företag bör byta plats.
Kommentar: Att byta plats på meningarna ändrar inte innebörden i stycket, därför görs ingen ändring av texten.
- 3:e stycket: ”~~Varje anställd i Tierps kommun~~ Tierps kommuns anställda ska ha som utgångspunkt att ge bästa möjliga service .....”
Kommentar: Ändringen är gjord.

Utvecklingsarenan

- 1:a stycket: ”Alla kommuninvånare ska ~~erbjudas~~ ha möjlighet till ett gott liv....”
Kommentar: Ändringen är gjord.

Övriga synpunkter på arenatexterna

- Synpunkt på sista stycket under affärsarenan där motorsport nämns - Det är farligt att hänga upp det på en privat verksamhet.
Kommentar: Motorsporten i kommunen innehåller många verksamheter (dragracing, cross, rally, traktorpulling etc). Motorsporten har också en lång historia i kommunen. Inga ändringar görs.

Strategiska utvecklingsområden

Några hade synpunkter på skrivningar i de strategiska utvecklingsområdena:

- Områden för livsarenan, 1:a punkten: Uttrycket ”~~Alla krafter behövs~~” är en politisk slogan.
Kommentar: Skrivningen ändras till ”Alla behöver hjälpas åt.”
- Områden för affärsarenan: Önskemål om att skriva om punkt 4 så att alla förstår den.
Kommentar: Skrivningen ändras till ”Jobba aktivt i skolan med att utveckla och stimulera generella kompetenser som att ta initiativ, ansvar och omsätta idéer till handling, (dvs entreprenöriellt lärande)”.
- Områden för utvecklingsarenan, 3:e punkten: Gäller inte bara UL och X-trafik, utan fler trafiksystem.
Kommentar: Skrivningen är ändrad till ”Främja tillgängligheten i transportinfrastrukturen med bättre samordning mellan olika trafiksystem.”

- Områden för utvecklingsarenan, 5:e punkten: Kommunen ska skapa ha hög beredskap för byggande av attraktivt och behovsanpassat boende för invånare i olika faser av livet.
Kommentar: Ändringen är gjord.

Det kom också förslag på ytterligare strategiska utvecklingsområden:

- Kommunens ska aktivt föra en dialog med regionen i Uppsala län för att säkerställa att vård med specialistkompetens ökar i vår del av länet. Mer vård ska erbjudas nära.
Kommentar: Området tas med under livsarenan med följande skrivning ”Arbeta för att mer vård, inklusive specialistvård, ska erbjudas nära”.
- Säkerställa ett snabbt bredband i hela kommunen.
Kommentar: Området tas med under affärsarenan med följande skrivning ”Säkerställa tillgången till snabbt bredband i hela kommunen.”
- Involvera kommunens föreningsliv i att utveckla besöksnäringen.
Kommentar: Det finns redan ett strategiskt utvecklingsområde som är formulerat ”Samordna och koordinera insatserna för stärkt besöksnäring”. Att peka ut en viss typ av aktör är mer aktuellt på verksamhetsnivå. Området tas därför inte med.
- Främja diversifieringen av vår lokala arbetsmarknad. Arbeta för etablering av fler offentliga myndighetsjobb, verka för en utflytt av en stockholmsbaserad myndighet. Stöd uppstart av fler sociala företag.
Kommentar: Förslaget handlar om specifika inriktningar/satsningar och blir därför lämpligare på verksamhetsnivå.

Utmaningar

I det inledandet arbetet sammanställde Tomas Stavbom och Toni Jonsson på Regionförbundet en omvärldsanalys och utifrån den övergripande utmaningar som vår kommun står inför. Utmaningarna ingår inte i det underlag som kommunfullmäktige tar beslut om, men har varit en bakgrund till resultatet av arbetet, då de har ingått i underlaget som användes vid medborgardialogerna. Tomas Stavbom råder oss att inte tappa bort utmaningarna. Det finns en rad globala samhällsutmaningar, men det råder ofta ett glapp mellan dessa och vad som sker i kommunerna. Våra insatser enligt visionen hänger lite löst om vi tar bort kopplingen till de stora utmaningarna. Utmaningarna kommer därför finnas med när visionen kommuniceras. Dock kommer en redaktionell ändring göras för att undvika den partipolitiska slogan som funnits en av formuleringarna, dvs ”Alla ska med” stryks. Skrivningen blir som följer:

- Miljö- och klimatutmaningar gör att utvecklingen måste bygga på hållbarhetens grund. Resurserna är ändliga och det mänskliga fotavtrycket är för närvarande större än vad jordklotet kan bära. Ett hållbart förhållningssätt och effektivt nyttjande av resurser måste vara ledstjärnan i alla beslut, på alla nivåer.
- Vi behöver inkludera alla invånare i utvecklingen, genom fler som arbetar och färre som halkar efter från tidig ålder.

- Företagen i Tierps kommun behöver stärka sin konkurrenskraft i globalt perspektiv, genom ökad innovationsförmåga och bättre kompetensförsörjning. Samspelet mellan kommun, skola och näringsliv behöver öka.
- Åldrande befolkning och ökade krav på moderna välfärdslösningar utifrån invånarnas önskemål måste säkras genom god kommunal ekonomi och innovativa lösningar på viktiga välfärdstjänster.
- Ökad konkurrens mellan städer och regioner i hela världen om kompetens, etableringar och besökare ökar behovet av profilering av ett unik, attraktivt och särskiljande erbjudande.
- De mjuka faktorerna, såsom förskola, skola, kultur och fritid, blir allt viktigare för människors val av boendeort. Tierps kommun behöver eftersträva och åstadkomma ett generellt kvalitetslyft på alla plan i den erbjudna servicen och undanröja brister i grundläggande basfunktioner. Tillgången till service i kommunens olika delar behöver särskilt uppmärksammas.

Övriga synpunkter

- Synpunkt på att citatet på sista sidan är bra, men skriv om inledningen till "Tillsammans lyckas vi med resan .."
Kommentar: Citatet är plockat från den "framtidsskildring" som fanns i underlaget för medborgardialogerna och har ingått i kommunikationen av visionsarbetet. Synpunkten tas med till kommande kommunikation av visionen.
- Förslag kom fram om att lägga till en sammanfattning om hur processen gått till i dokumentet. Hur det tagits fram och vilka frågor som legat till grund. Stolheten över processen.
Kommentar: Synpunkten tas med till kommande kommunikation av visionen.